

RONDREIS 2025 | RONDOM DE BALLINGSCHAP

© 2025 Metta Wierenga

Wat?	Wanneer?	Waar?
HOSEA de Profeet	16 januari	De Oude School
DANIEL de Wijze, deel 1	30 januari	De Rank
DANIEL de Wijze, hfst.7-12	13 februari	De Oude School

Het visioen van Daniël aan Ulaikanaal

Pen-en-penseeltekening
(16 × 24 cm) - ca. 1652

Rembrandt van Rijn
1606 – 1669

DANIEL DE WIJZE | WAT GAAN WE DOEN?

1. Inleiding | overzicht van het boek Daniel
2. Het leven van Daniel in getallen
3. Daniel 7 | het visioen van de vier dieren en de mensenzoon
4. Babylon | van Genesis tot Openbaring
5. De inhoud van Daniel 8-12
6. Daniel en wij

DANIEL 1-6 | BOODSCHAP

- De brief van Jeremia aan de ballingen wordt uitgeleefd door Daniel:
 - Zoek de balans: inzetten voor 'de vijand', maar God blijft de allerhoogste autoriteit voor trouw en toewijding.
- Het Nieuwe Testament pakt dit thema op:
 - burgers van de hemel, vreemdelingen en bijwoners

Hebreeuws	Aramees		Hebreeuws		
	2. Droom N'sar, uitgelegd door Daniel. Opeenvolging van koninkrijken, vernietigd door Gods Koninkrijk	7. Droom Daniel, uitgelegd door engel. Opeenvolging van koninkrijken, afgesloten met Gods Koninkrijk	8. Droom D, 2 beesten in de eindtijd, machtig, maar voor beperkte tijd (vs 14)		10-12. Visioen Daniel. Opeenvolging van koninkrijken, uiteindelijke redding
1. <i>Voedsel</i> Vier vrienden trouw en 'bevrijd'	3. <i>Oven</i> Drie vrienden trouw en bevrijd	6. <i>Leeuwekuil</i> Eén vriend trouw en bevrijd		9. Schuld-belijdenis Daniel: hoe lang nog?	
	4. N'sar trots, wordt als een beest, maar na inkeer hersteld.	5. B'sar trots, handschrift op de muur, geen inkeer en herstel.			

EENHEID IN HET BOEK DOOR:

1. Dromen / visioenen en hun uitleg in het hele boek
2. Koningschap / koninkrijken: Gods koninkrijk overwint elk ander koninkrijk
3. Mensen en beesten, goed en kwaad
 - Macht zonder respect voor God verandert je in een beest
 - Toewijding aan God overwint het beestachtige kwaad

Het leven van Daniel Koninkrijken komen en gaan									
0 jaar									±84 jr
Daniel geboren	Daniel en vrienden naar Babel	N'sar droomt over het beeld	Babel verwoest Jeruzalem	N'sar sterft	Daniel droomt over de vier beesten	Daniel legt de hand op de muur uit aan Belsassar, die hem niet kent	De joden mogen terugkeren naar Jer. van Cyrus van Perzie	Daniel in de leeuw enkuil	Laatste visioen van Daniel
	Dan.1	Dan.2			Dan.7	Dan.5		Dan.6	Dan.10-12
±620?	598/7	595	586	562	553	539	538	537	536
Nebukadnessar					Belsassar			Darius	Cyrus

Hebreeuws	Aramees		Hebreeuws		
	2. Droom N'sar, uitgelegd door Daniel. Opeenvolging van koninkrijken, vernietigd door Gods Koninkrijk	7. Droom Daniel, uitgelegd door engel. Opeenvolging van koninkrijken, afgesloten met Gods Koninkrijk	8. Droom D, 2 beesten in de eindtijd, machtig, maar voor beperkte tijd (vs 14)		10-12. Visioen Daniel. Opeenvolging van koninkrijken, uiteindelijke redding
1. Voedsel Vier vrienden trouw en 'bevrijd'	3. Oven Drie vrienden trouw en bevrijd	6. Leeuwekuil Eén vriend trouw en bevrijd		9. Schuldbelijdenis Daniel: hoe lang nog?	
	4. N'sar trots, wordt als een beest, maar na inkeer hersteld.	5. B'sar trots, handschrift op de muur, geen inkeer en herstel.			

Hoofd van goud

Armen en borst van zilver

Buik en heupen van brons

Benen van ijzer, en voeten van ijzer en van leem

2:₃₄ *U zag hoe een steen losraakte, zonder dat er een mensenhand aan te pas kwam, hoe de steen tegen de ijzeren en lemen voeten van het beeld sloeg en ze verbrijzelde.*

₃₅*Op hetzelfde ogenblik verpulverden het ijzer, leem, brons, zilver en goud. Het werd als kaf op een dorsvloer in de zomer; de wind voerde het mee, totdat er **geen spoor meer van te vinden was**.*

*Maar de steen die tegen het beeld was geslagen, werd **een hoge berg die de hele aarde bedekte**.*

Leeuw met vleugels

Beer met ribben in zijn bek

Panther met vier koppen en vleugels

Afschrikwekkend dier met hoorns

7:₂₆ *Dan zal het hof plaats nemen en zal het vierde dier zijn heerschappij ontnomen worden, hij zal **voor eeuwig verdelgd en vernietigd** worden. ₂₇Het koningschap, de heerschappij en de grootheid van alle koninkrijken onder de hemel zullen gegeven worden aan het volk van de heiligen van de Allerhoogste. Hun koningschap is **een eeuwig koningschap** en alle machten zullen hen dienen en gehoorzamen.*

Droom Nebukadnessar (D2)		Menselijke kijk ↔ Gods kijk		Droom Daniel (D7)	
Hoofd van goud	Babylon			Babylon	Leeuw met vleugels
Armen en borst van zilver	Meden / Meden en de Perzen			Meden / Meden en de Perzen	Beer met ribben in zijn bek
Buik en heupen van brons	Perzië?			Perzië?	Panter met vier koppen en vleugels
Benen van ijzer	Griekenland?			Griekenland?	Afschrikwekkend dier
Voeten deels van ijzer en van leem	Rome?			Rome?	Hoorn met ogen en mond

Aan de macht:

Babylon

Meden / Meden en de
Perzen

Perzië?

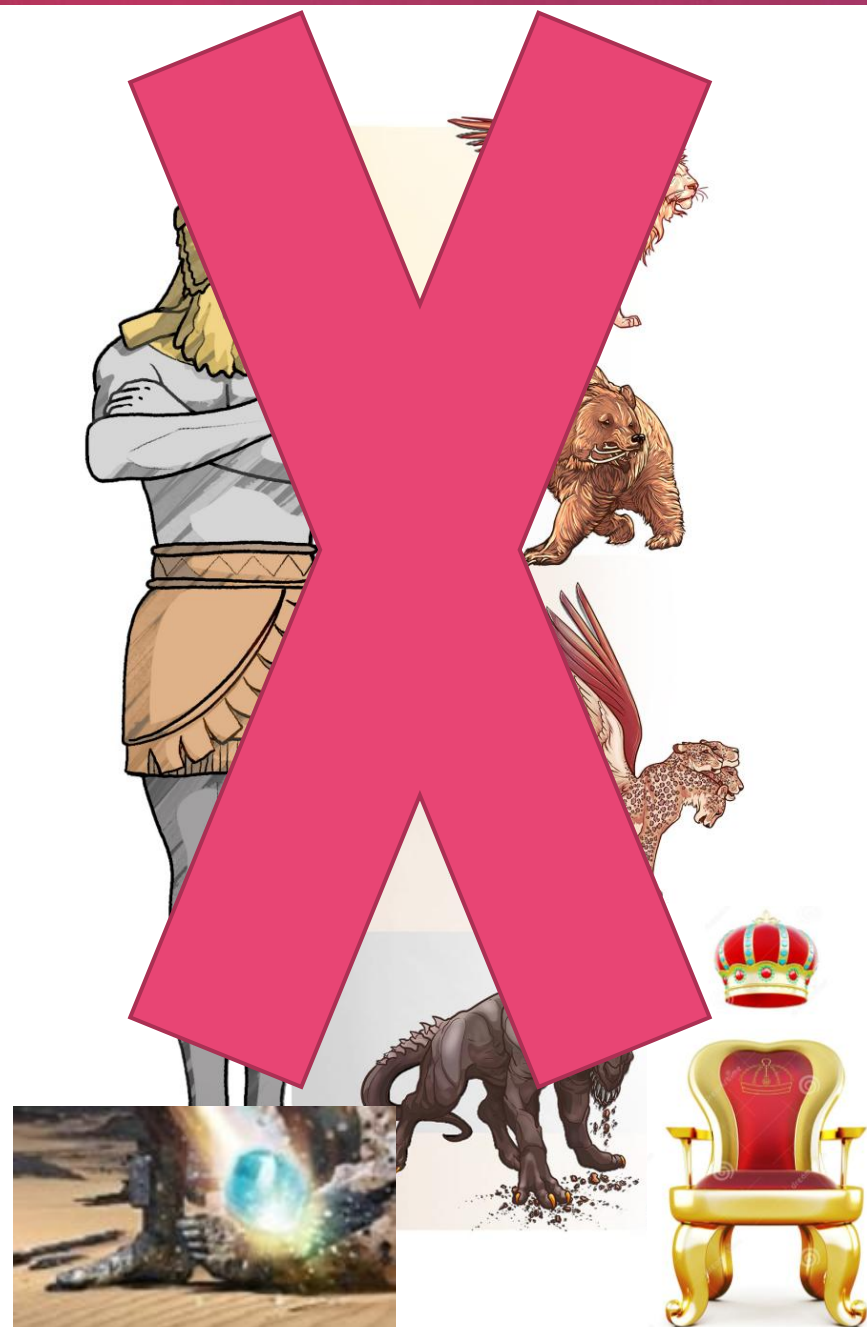
Griekenland?

Rome?

Het koninkrijk dat het beeld
vernietigt en een grote berg
wordt (Dan.2)

De dieren wordt macht
ontnomen de heiligen
krijgen **het koningschap**
(Dan.7)

Menselijke kijk ↔ Gods kijk

Aan de macht vanaf:

±605 vC

±550 C

331 vC

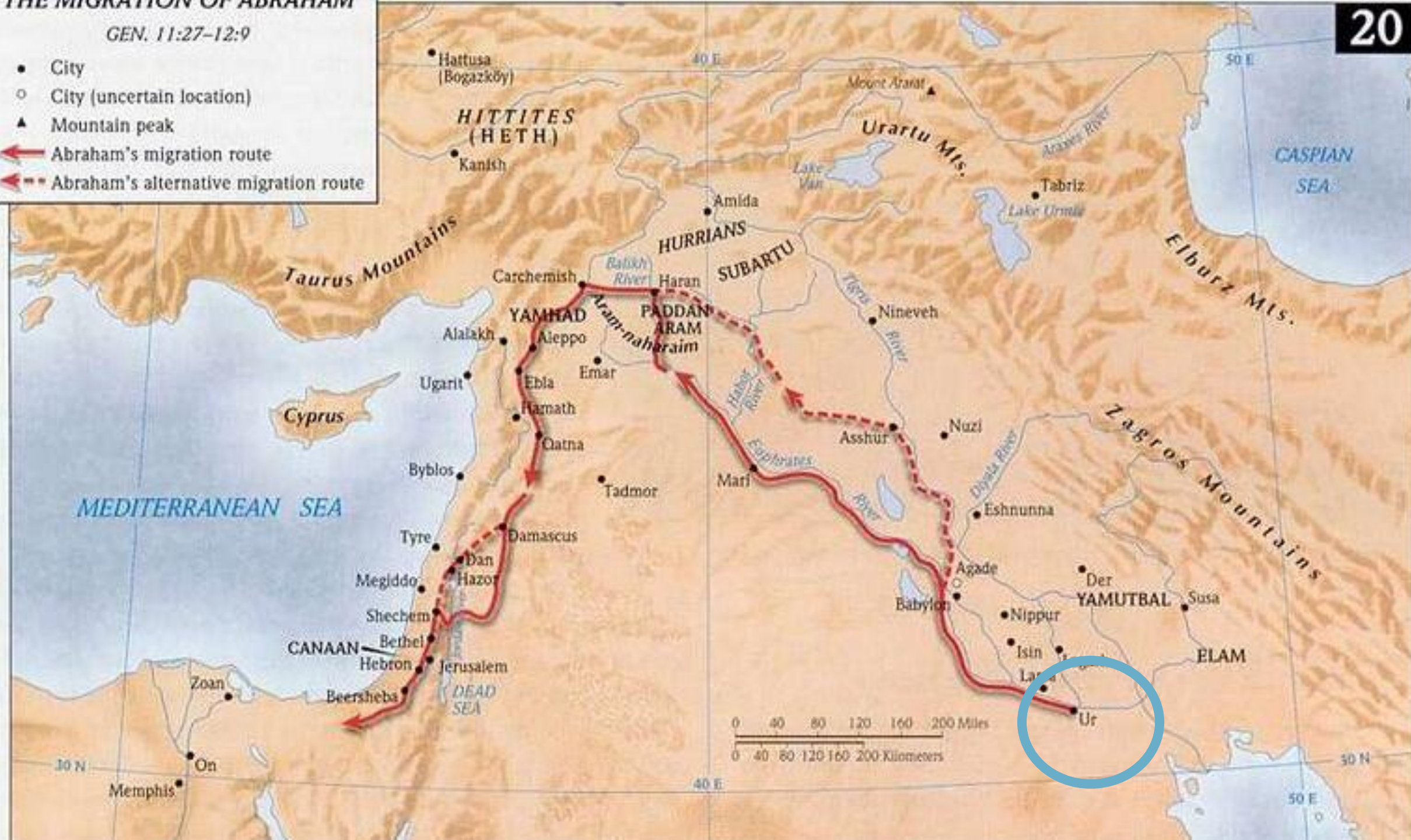
Als keizerrijk: 27vC

Marcus 1:14-15
*Nadat Johannes
gevangengenomen was,
ging Jezus naar Galilea,
waar Hij Gods goede nieuws
verkondigde. Dit was wat Hij
zei: 'De tijd is aangebroken,
**het koninkrijk van God is
nabij**: kom tot inkeer en
geloof dit goede nieuws.'*

BABYLON VAN GENESIS TOT OPENBARING

1Pet.5 en Openbaring	Babylon als symbool voor machtige koninkrijken, die God verwerpen. Vonnis over Babylon : ze zal voorgoed verdwijnen.
Ezra en Nehemia	Een deel van het volk keert terug uit Babel naar Jeruzalem.
Daniel in Babel	De vrienden zijn tot zegen voor Babel , maar Daniel bidt n.a.v. de 70 jaar die voorbij zijn: <i>‘wend uw toorn af van Jeruzalem!’</i>
Jeremia	Over 70 jaar terugkeer uit Babel , maar wees zolang tot zegen voor Babel. Oordeel over Babel aangekondigd.
Jesaja	Oordeel over Babel aangekondigd.
2Kon.24 en 2Kron.36	¹⁵ <i>Koning Jojachin werd als balling meegevoerd naar Babel, samen met zijn moeder, zijn vrouwen, zijn kamerheren en de notabelen.</i>
Gen.11:27-32	Terach verliet Ur, de stad van de Chaldeeën , en nam zijn zoon Abram met zich mee,
Gen.11:1-9	Torenbouw van Babel gesaboteerd door de HEER.

- City
- City (uncertain location)
- ▲ Mountain peak
- Abraham's migration route
- - -→ Abraham's alternative migration route

DANIEL 7 | HET VISIOEN VAN DE VIER BEESTEN EN DE MENSENZOON

‘The Silos Apocalypse’

Datering: 1091

VRAGEN BIJ DANIEL 7

- Waar doet 7:4 je aan denken? Tip: blader terug naar 4:30-31.
- Over wie gaat het in 7:9-10?
- Over wie gaat het in 7:13-14 en wat wordt hem verleend?
- Over wie gaat het in 7:18, en wat ontvangen zij?
- Over wie gaat het in 7:27, en wat ontvangen zij?
- Afgezien van de (onbegrijpelijke) details, wat is volgens jou de hoofdboodschap van Daniels droom?

DANIËL 7

¹⁻²In het eerste jaar van koning Belsassar van Babylonië had Daniël een droom, beelden kwamen in hem op tijdens zijn slaap. Hij schreef die droom op en zijn verslag begon aldus: 'Ik had een nachtelijk visioen waarin ik zag hoe de vier winden van de hemel de grote zee in beroering brachten. ³Vier grote dieren rezen op uit de zee, elk met een andere gestalte.

⁴Het eerste dier leek op een leeuw, ...

⁵Toen verscheen er een tweede dier; het leek op een beer ...

⁶Daarna zag ik een ander dier; het leek op een panter,

⁷Daarna zag ik in mijn nachtelijk visioen een vierde dier, angstaanjagend, afschrikwekkend en geweldig sterk, met grote ijzeren tanden. Het vrat en vermaalde alles, en wat overbleef vertrapte het met zijn poten. Het was anders dan de dieren die daarvoor verschenen waren, en het had tien hoorns. ⁸Toen ik naar de hoorns keek zag ik hoe een kleine, nieuwe hoorn tussen de andere opkwam; drie van de oude hoorns werden uitgerukt om er plaats voor te maken. En in die hoorn bevonden zich ogen als mensenogen en een mond vol grootspraak.

DANIËL 7

*⁹Ik zag dat er tronen werden neergezet en dat er **een oude wijze** plaatsnam. Zijn kleed was wit als sneeuw, zijn hoofdhaar als zuivere wol. Zijn troon bestond uit vuurvlammen, de wielen uit laaiend vuur. ¹⁰Een rivier van vuur welde op en stroomde voor Hem uit. Duizend maal duizenden dienden Hem, tienduizend maal tienduizenden stonden voor Hem. Het hof nam plaats en de boeken werden geopend.*

*¹¹Ik zag hoe het [vierde] dier werd gedood vanwege de grootspraak van de hoorn, ik zag hoe zijn lichaam werd vernietigd en aan de vlammen werd prijsgegeven. ¹²De andere dieren werd wel hun macht ontnomen, maar hun werd nog enige tijd van leven gegund. ¹³In mijn nachtelijk visioen zag ik dat er **met de wolken van de hemel** iemand kwam **die eruitzag als een mens**. [Het Aramees gebruikt hier voor 'mens' de uitdrukking 'zoon van een mens', 'mensenzoon'] Hij naderde de oude wijze en werd voor Hem geleid. ¹⁴Hem werden **macht, eer en het koningschap verleend**, en alle volken en naties, welke taal zij ook spraken, dienden hem. **Zijn heerschappij was een eeuwige heerschappij, die nooit ten einde zou komen, zijn koningschap zou nooit te gronde gaan.***

DANIËL 7

Hij gaf mij deze verklaring: ¹⁷“Die grote dieren, vier in getal, duiden op vier koningen die uit de aarde zullen opkomen.

¹⁸Daarna zullen de heiligen van de Allerhoogste het koningschap ontvangen, en zij zullen **het koningschap altijd behouden – voor eeuwig en altijd.**”

¹⁹Toen wilde ik de ware betekenis weten van het vierde dier, ...

²¹Ik had immers gezien hoe die hoorn strijd voerde tegen de heiligen en hen overwon, ²²totdat de oude wijze kwam, er recht werd verschaft aan de heiligen van de allerhoogste God en de tijd aanbrak dat de heiligen het koningschap in bezit kregen.

²³Hij zei: “Dat vierde dier duidt op een vierde koninkrijk dat op aarde zal komen, anders dan alle andere koninkrijken, en dat de hele aarde zal verslinden, vertrappen en vermorzelen.

²⁶Dan zal het hof plaatsnemen en zal hem zijn heerschappij ontnomen worden, hij zal voor eeuwig verdelgd en vernietigd worden.

DANIËL 7

¹⁴**HEM** werden **macht, eer en het koningschap verleend,**
en alle volken en naties, welke taal zij ook spraken, dienden HEM.
Zijn heerschappij was een eeuwige heerschappij, die nooit ten einde zou komen,
zijn koningschap zou nooit te gronde gaan.

²⁷Het koningschap, de heerschappij en de grootheid van alle koninkrijken onder de hemel
zullen gegeven worden **aan het VOLK VAN DE HEILIGEN VAN DE ALLERHOOGSTE.**
HUN koningschap is een eeuwig koningschap en alle machten zullen hen dienen en
gehoorzamen.”

DIE ERUITZAG ALS EEN MENS

ho huios tou anthropou

= letterlijke vertaling van *ben 'adam*

= mensenzoon

Oudtestamentische achtergrond van deze titel:

- de/een dienaar van God, Jesaja 40-55
- gebruikt voor de positionering van de mens tov God, zie oa Ezechiël 2
- een verhoogde messiaanse figuur, Daniël 7:13-14 (*bar 'enash*)

MENSENZOON

Jezus gebruikt deze term voor Zichzelf:

- exclusief uit zijn mond (directe en indirecte rede)
- Matteüs 30x; Lucas 27x; Marcus 14x; Johannes 12x

Hoe? In de context van:

- zijn aardse werk, bv Mar.2:10 – de Mensenzoon heeft autoriteit om zonden te vergeven
- zijn lijden, bv Mar.8:31 – de Mensenzoon moet lijden en zal verworpen worden
- zijn verheerlijking, bv Mar.14:62 – *‘u zult de Mensenzoon aan de rechterhand van de Machtige zien zitten en Hem zien komen op de wolken van de hemel’.*

HEM IS ALLE MACHT GEGEVEN

Lukas 1 ³⁰Maar de engel zei tegen haar: *‘Wees niet bang, Maria, God heeft je zijn gunst geschonken. ³¹Luister, je zult zwanger worden en een zoon baren, en je moet Hem Jezus noemen. ³²Hij zal een groot man worden en Zoon van de Allerhoogste worden genoemd, en God, de Heer, zal Hem de troon van zijn vader David geven. ³³Tot in eeuwigheid zal Hij koning zijn over het volk van Jakob, en aan zijn koningschap zal geen einde komen.’*

Mat.28 ¹⁸Jezus kwam dichterbij en zei tegen hen: *‘Mij is alle macht gegeven in de hemel en op de aarde.*

Hand.7 ⁵⁴Toen ze dit hoorden, werden ze razend op hem, ze knarsetandden van woede. ⁵⁵Maar vervuld van de heilige Geest sloeg Stefanus zijn blik op naar de hemel en zag *de luister van God, en Jezus, die aan Gods rechterhand stond, ⁵⁶en hij zei: ‘Ik zie de hemel geopend en de Mensenzoon, die aan Gods rechterhand staat.’*

DE MENSEN REGEREN MET HEM

Genesis 1: ²⁷God schiep de mens als zijn evenbeeld, als evenbeeld van God schiep Hij hem, mannelijk en vrouwelijk schiep Hij de mensen. ²⁸Hij zegende hen en zei tegen hen: 'Wees vruchtbaar en word talrijk, bevolk **de aarde en breng haar onder je gezag: heers** over de vissen van de zee, over de vogels van de hemel en over alle dieren die op de aarde rondkruipen.'

Openbaring 22 ³Er zal niets meer zijn waarop nog een vloek rust. De troon van God en van het lam zal daar in de stad staan. Zijn **dienaren** zullen Hem vereren ⁴en Hem met eigen ogen zien, en zijn naam staat op hun voorhoofd. ⁵Het zal er geen nacht meer zijn en het licht van een lamp of het licht van de zon hebben ze niet nodig, want God, de Heer, zal hun licht zijn. **En zij zullen als koningen heersen tot in eeuwigheid.**

Daniel 8 Visioen over twee van de vier koninkrijken en een vijfde	Daniel 9 Openbaring aan Daniel over de 70 weken	Daniel 10-12 Visioen bij de Tigris
De ram en de geitenbok - De ram (Meden en Perzen) wordt overwonnen door de geitenbok (Griekenland) met hoorns. - Hoorns zijn koningen die worden overwonnen, tot er een meedogenloze koning komt.	Daniels gebed: - Belijdenis, voorbede, herstel voor Jeruzalem? De uitleg van Gabriël: - Zeven weken tussen toezegging van herstel en herstel zelf - Herstel en wederopbouw duurt 62 weken - Dan wordt de gezalfde vermoord - Een week lang een verderfelijke vorst aan de macht	<i>¹⁴Ik ben gekomen om je inzicht te geven in wat er aan het einde van de tijd met je volk zal gebeuren; want dit is opnieuw een visioen dat over de toekomst gaat.'</i>
<i>Tegen de vorst der vorsten zal hij opstaan, maar hij zal gebroken worden zonder dat er een mensenhand aan te pas komt.</i> ²⁶<i>En jij, houd dit droomgezicht voor je, want het verwijst naar een verre toekomst.'</i> ²⁷<i>Ik, Daniël, was uitgeput en enige dagen ziek. Toen ik hersteld was, diende ik de koning weer. Maar ik was verbijsterd over het droomgezicht en ik begreep het niet.</i>	<i>De helft van de week zal hij offers noch gaven laten brengen, en boven op het altaar zal een verwoesting brengende gruwel te zien zijn, totdat het aangekondigde einde van die verwoestende kracht komt.'</i>	- Er gaat een kosmische oorlog schuil achter de menselijke strijd. - Voor Gods tegenstanders is het oordeel zeker. - Voor Gods heiligen is de redding zeker. ¹²<i>Gelukkig is de mens die blijft wachten tot er dertienhonderdvijfendertig dagen voorbij zijn.</i> ¹³<i>Maar jij, ga het einde tegemoet. Je zult te ruste gaan en aan het einde van de dagen opstaan om het lot te ontvangen dat jou is toebedeeld.'</i>

Hebreeuws	Aramees	Hebreeuws
1. De vier vrienden komen aan het hof	2. N'sar droomt van diverse rijken, die door een steen vernietigd worden. N's verheerlijkt God.	8. Daniel krijgt een visioen, dat Gabriel uitlegt, over het toekomstig uiteen vallen van koninkrijken (ram & bok)
	3. Alleen de drie vrienden buigen niet voor het beeld, en overleven de oven. N'sar geeft opdracht de hun God te respecteren.	
	4. Alleen Daniel kan zijn droom uitleggen, en God heeft recht op eerbied.	9. Daniel belijdt schuld namens het volk en vraagt om herstel van Jeruzalem . Gabriel legt de 70 jaar (van Jeremia) uit.
	5. Alleen Daniel kan het handschrift op de muur uitleggen, de koning sterft.	
	6. Alleen Daniel richt niet uitsluitend een verzoek tot de koning, maar komt levend uit de leeuwenkuil. God moet ontzag krijgen.	
	7. Daniel krijgt een droom over dieren/koninkrijken, die door Gods koninkrijk ontroond worden.	10-12. Meer visioenen over de toekomst.

DANIEL | THEMATIEK

Daniel 1-6 - Hoe te *leven* in een God-vijandige cultuur?

- moedig geloof in Jahweh, persoonlijke integriteit en aanhoudend gebed.
- De verhalen: hoe het volk van God rechtvaardig kan leven, zelfs in een cultuur die tegen hun geloof ingaat.
- Gods trouw: Daniël en zijn drie vrienden vragen Jahweh om hen te verlossen van levensbedreigend gevaar en onmogelijke dilemma's, en Hij is trouw in het beantwoorden ervan.

Daniel 7–12 - Hoe *hoop* te houden in een God-vijandige cultuur?

- De HEER heeft uiteindelijk de leiding over alles.
- Perspectief: vanuit Gods grotere plan naar verwarrende omstandigheden kijken
- De noodzaak om in het geloof te volharden ondanks alle tegenwerking.
- Daniël geeft ook perspectief over de dood heen (Dan 12:2).

DANIEL | INHOUD EN THEMATIEK

Het boek Daniel focust op een **specifieke periode** in de geschiedenis en kijkt vooruit naar **de tijd dat God zijn Koninkrijk vestigt door Jezus**.

Het boek Daniël leert om:

- te volharden in geloof en toewijding.
- te weigeren je door de verhalen van de wereld te laten afleiden van Gods perspectief en plan.
- je te verzetten tegen het idee dat bidden en integriteit onbelangrijk zijn.
- te zien dat volharding en gebed mogelijkheden bieden voor Gods macht om door te breken.

RONDREIS 2025 | RONDOM DE BALLINGSCHAP

© 2025 Metta Wierenga

Onderwerpen dit jaar

HOSEA de Profeet

DANIEL de Wijze, hfst.1-6

DANIEL de Wijze, hfst.7-12